

DEO OPTIMO MAX. UNI ET TRINO,

VIRGINI DEI - PARÆ, ET S. LUCÆ
Orthodoxorum Medicorum Patrono.

QUÆSTIO MEDICA,

*QUOD LIBET ARIIS DISPUTATIONIBUS,
mane discutienda in Scholis Medicorum, die Jovis decimæ-quartæ
mensis Januarii, anno Domini M. D C C. XLV.*

M. PETRO CHEVALIER,
Doctore Medico, Præside.

An qud accurasier Masticatio, ed perfectior digestio?

I.

UMANUM corpus ita est à naturâ comparatum, ut eodem ipso quo viget indefinitum humorum circuitu maximas varia per emunctoria patiatur jacturas. Hæ totius Machinæ ruinam brevi post se traherent, nisi continua earum fieret reparatio. Hinc alimentorum necessitas qua beneficium suppeditando succum, secretionum affrant materiem, requisitam languinis molem conservent, mitem ipsius indolem soveant, vitaque pabula subministrant. Succus ille chylus est, liquor albus, lacti æmulus, sapore dulcis, in Ventriculo & Duodeno elaboratus, lacteorum ope, nec-non Cisternæ lumbaris & ductus Thoracici ministerio ad sanguinem deferendus. Illius confectionis Digestionis nomine notissima. Quo peragatur mechanismus non ita notum; saltem non uno ore ab omnibus recognitum. Alii cum Galeno ventriculi & partium ambientium calori concoquenti negotium illud omne tribuunt. Solventem alii in ventriculo humorem acidum cum Helmontio admittunt. Illi Sylvio Deleboe adharentes, alimenta per fermentationem in chylum

A

2

converti existimant. Sunt qui chylosi liquoris originem à putrefactione post Listerum deducere audeant. Nonnulli recentiorum altius longè ceteris sapere se opinantes, Erafstrati sententiam calculo suo comprobant, ventriculumque Prælo assimilant, cuius vi chylum ex aliamentis elici asserere non erubescunt. Diversus omnium error, par autem errandi modus. Omnes secundariam tantum auxiliatricemque digestionis causam pro primariâ atque unicâ venditant. Tu genuinam assignaveris, si nulli opinioni mancipium factus, quid unaquaque mitigato sensu accepta boni retineat feligeris. Fermentatio, tritus, calor, acidum, quin & ipsa putrefactio, suo quoque modo alimentorum vi in chylum conversionem juvant ; juvat & Salivæ succique gastrici admixtio, tandem operi coronidem imponit pancreatici liquoris bilisque accessio. Hæc sunt ad digestionem requista, totidemque veluti illius instrumenta. Id ergo omne digestionis perfectioni ancillari fatearis, quo ad subeundam à tot agentibus inferendam alterationem aptiora redduntur alimenta.

II.

ALIMENTA alia fluida, alia solida. Fluida ferè nullam in ore præviā præparatiōnē requirunt priusquam ad ventriculū detrudantur. Ea est ipsis partium tenuitas quā lacteorum oscula subire valeant. Secūs solida. Quæ nisi fluiditatem sibi negantur à naturā digestionis ope adepta fuerint, corpus nedum nutritur, ne quidem circulationis vias ingrediuntur. Digestio itaque est alimentorum solidorum. in fluida conversio. Hanc multa promovent. Tanta est salivæ ad id negotii utilitas, ut alimenta hoc succo parciā remollite ingens ventriculo faceant negotium. Hinc qui ridiculè non minùs quam inconsultè salivam spuendo rejiciunt, difficiliter cibos concoquunt. Alimenta salivali latice semel imbuta ac veluti penetrata, deglutitionis ope feruntur ad ventriculū. Ibi gastrico liquore salivæ armulo ulterius emolluntur, ac cibentibus cibi reliquis maritantur, calore loci foventur, calefacta à contentis in se particulis aëreis expanduntur, hæc expansione principiorum nexus solvitur, salia ab involucris liberantur, nova ineunt connubia, fermentationemque inchoant aut putrefactionem, prout in hanc protiā sunt, si ex vegetabilibus, aut in illam si ex animalibus deprompta fuerint alimenta. Interā cibi hospitantis mole ac contactu titillatæ ventriculi fibrae leves nec tumultuarias ineunt contractions, massilique semifluidam hinc & inde versante ac molliter premunt, non ferunt. Laboris etiam in partem veniunt alterna Diaphragmatis & musculorum abdominalium contractions, qua subiectū sibi ventriculū agitando ejusque locum indesinenter mutando, intimorem alimentorum à succo gastrico nec non à potulentis (quorum ad promovendam digestionem maxima vis est) dilutionem parant. Verum quā proportione diluuntur alimenta, hæc eadem & prementibus potentiss & fluidorum lege versūs declive Pylori orificium feruntur, ventriculum secundarium ingressura, Duodenum intellige. Huc semel perducta, inchoanta quidem sed diuturnioris in ventriculo moræ defectu intercepta ipsorum fermentatio aut putrefactio, bilis ac succi pancreatici opportunita admixtione penitus compescitur. Heterogeneæ chymi particulae largiori jam fluido innatant, saponaceæ biliosi humoris virtute colliguntur ac uniuntur, liquidumque partibus suis integrantibus homogeneum constituent. Jam tenet digestionis mechanismum, tantòque hanc fore perfectiōrem intelligis, quantò facilior fuerit instrumentorum ad id opus necessariorū applicatio.

ORIS cavitas spatio inter utramque maxillam à naturā relicto comprehensa, duplicit dentium serie munita, volubili in omnem sensum musculo instructa, salientibus undequāque saliva rivulis irrigua, alimentorum prima officina jure ac meritō debet appellari. Quam ibi patiuntur elaborationem cibi, masticationem dicunt. Sic autem perficitur. Alimenta ore indita dentibus incisoris dividuntur, caninis si necesse si discerpuntur, dilaniantur; mox contractione linguae molaribus subiiciuntur, ibidem actione Buccinatoris musculi detinentur, disiecta restituuntur; tum maxilla inferioris agitatione continuā teruntur, subiguntur, in partes minutissimas rediguntur; interim depluens salivalis latex iisdem commiscetur intimius, donec molliuscum adepta consistentiam, haud cellantibus linguae motibus volutata in unum colligantur, ac boli in modum efformentur ad pharingem usque propellenda. Mechanicum opus masticatio mechanis exercetur agentibus. Maxilla inferior quæ sola mobilis vēctem exhibet compositum primi generis (in quo scilicet movens potentia hypomochlum inter & resistentiam sita est) fortissimis ideò hinc & inde instruitur musculis Temporali, Masseteri, Pterygoideo interno & externo. Temporalis seu Crotaphites à toto ambitu linea semicircularis ossium bregmatis oriundus, inter duplum Pericranii lamellam contentus, musculus est penniformis fibris constans carnis radii in modum dispositis, desinentibus in tendinem medium musculi crassitatem occupantem, tandemque progrediendo chordam fortissimam æmulantem, juxta sulcum Apophysis jugalis ossis temporum ad processum coronoidem maxillæ inferioris progrediente ibique insertum. Masseter seu Manforius ex limbo inferiori Apophysis zygomatica ossis temporum ortus perget versus inferiora, fibrisque decussatis superficie externe anguli maxillæ inferioris firmissimè implantatur. Pterygoideorum internus alter ab Apophysis Pterygoidea cavo maximè verò ab alæ exterioris facie internâ descendit versus angulum maxillæ inferioris, ejusdemque faciei internæ adhaerebit. Externus ab externâ alæ ejusdem facie horizontaliter tendit versus apophysem maxillæ condyloideam, huicque inseritur. Octo illi musculi maxillam inferiorem fursū attollendo illamque modo in alterum latus, modo prosum, modo retrorsum movendo, intercepta dentibus molaribus alimenta premunt, conterunt ac communuant, eoque exactius quod diutius alterna illorum contracção continuatur.

I V.

MASTICATIONI tantam ad digerendum efficaciam tribuerunt Arabes, ut illum animam suam odisse dixerint qui oderit masticationem. Nec injuria. Ut enim prime coctionis vitia in secunda non emendantur, sic imperfectæ masticationi non medetur prima coctio; sed qualis fuerit alimentorum in ore subactio, talis erit & chylificatio. Et profectò quis ab exactâ masticatione plurima exurgere commoda non intelligit? Parotides glandulae, Maxillares, Sublinguales, aliæque multa salivales liquoris secretoria hunc à naturâ sicut obtinent quo repetitis maxilla inferioris motibus agitate ad salivam uberiori eructandam invitantur. Hinc major accedit cibis mollesces, & ad fluiditatem concipiendam dispositio. Præterea diu continuâ masticatione Aër maximâ copiâ impeditur intra particulas alimentorum, numerosissimis quæ relinquunt inter se spatios fere insinuat, digestioni egregie famulaturus cum ventriculi calore expansus, obicesque molitus perrumpere ultiore ciborum divisionem pariet. Alimenta exactius masticata minorem contrahentibus fere ventriculi fibris opponunt resistentiam, à succo gastrico facilis solvun-

4

tur, in Duodenum perducta ob laxiorem sui texturam intimius à succo Pancreatico imbibuntur, à bile penetrantur, & in fluidum homogeneum assimilantur. Quæ quidem omnia si deficient, manca est & imperfecta digestio. Enimvero si leviter tantum in ore conquassantur cibi, præsertim solidiores, jam frusta constituent majora, salivâ & aëre parcissimè imbuta, pondere suo fibris ventriculi molesta, ob nimiam crassitatem à lymphâ gastricâ difficillimè emollienda, bilis energiam effugientia, succumque nutritium ægerimè fundentia, huncque crassum & male elaboratum. Patet ergo quâm recte a quibusdam pronunciatum fuerit, bolum unicum ruditer masticatum difficultius concoqui à ventriculo quâm decem optimè masticati. Tantò itaque est perfectior digestio, quâm exæctior masticatio.

V.

NE C ratione tantum, sed & experientiâ adstruitur exæcta masticationis ad perfectam digestionem necessitas. Senes illos videoes quibus periit amissa cum dentibus cibos commolendi ac terendi facultas. Hos inter pauci Apepsia aut Bradypepsia, nulli Dyspepsia non obnoxii. Cave insomne tunc incuses ventriculum, iner-temve nimium bilem acudendam existimes, verum alimenta præbeas non imparata, melius denegatae masticationis usum facilimis solitu alimentis suppleas, sua statim reddetur digestioni perfectio. Exemplo etiam sunt Helliones, quibusque venter est deus; ii omnes masticationis commoda ultrò negligentes, vitæque felicitatem ex ventriculi distensione æstimantes, tantò difficultius digerunt, quânto avidius vixque dum dentibus contracta, non deglutiunt sed vorant alimenta. Ne stupeas ergo quid gula servientibus frequentior sit ventriculi per superiora quâm per inferiora exoneratio. Nec reponas, organis ad masticationem necessariis carere prorsus universam avium gentem. Diversas eti quandoque sequatur natura vias, sape nihilominus eundem attingit finem. Quod opus perficiunt dentes in quadrupedibus & piscibus, illud idem absolvunt in quibusdam volucrum speciebus lapilli quos deglutiire amant, in omnibus specialis quidam ventriculus robustis duobus musculorum paribus constans ac veluti carneus. Sed ad hominem revertamur. Nonne fluidissima, chylique indolem jam referentia alimenta infantibus parat optima mater natura, donec in germine latitantes adhuc dum dentes, omnino explicati, tantam adepti fuerint duritatem, ut cibis solidioribus confringendis ac commolendis, uno verbo ad subeundam in ventriculo & intestinis perfectam elaborationem præparandis valeant infervire?

Ergo quâm accuratior Masticatio, eo perfectior digestio.

DOMINI DOCTORES DISPUTATURI.

M. Joannes le Thieullier.

M. Jacobus Verdilhan des Moles.

M. Claudius Persoz.

M. Carolus-Ludovicus Liger.

*M. Joannes-Stephanus Guettard,
è Regia Scientiarum Academia.*

-mia.

M. Natalis-Maria de Gervi-

-gland.

M. Ludovicus-Petrus le Hoc.

M. Antonius-Nicolaus Guenault.

*M. Paulus-Jacobus Malouin,
Regia Scientiarum Academia
Socius, Reginisque librorum
Cymicorum Censor.*

Proponebat Parisiis, STEPHANUS POURFOUR-DU-PETIT,
Parisinus, in Supremo Senatu Parisiensi Patronus, Saluberrimæ Facultatis Medicinae
Parisienensis Baccalaureus Medicus, A.R.S.H. 1745, à sextâ ad meridiem.